

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 2.2.2016
SWD(2016) 14 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN POSOUZENÍ DOPADŮ

Ratifikace a provedení Minamatské úmluvy o rtuti

Průvodní dokument k

**návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č.
1102/2008**

{COM(2016) 39 final}

{SWD(2016) 17 final}

{SWD(2016) 18 final}

Souhrnný přehled

Posouzení dopadů ratifikace a provedení Minamatské úmluvy o rtuti ze strany EU

A. Potřeba opatření

Proč jsou opatření zapotřebí? Jaký problém se řeší? Maximálně 11 řádků

Expozice rtuti, především formou konzumace kontaminovaných ryb, může vést k poškození mozku, plic, ledvin a imunitního systému. Evropská unie již proti rizikům spojeným s touto látkou zakročila, když na domácí půdě snížila její emise a spotřebu. Znečištění rtutí je však problém s celosvětovým rozměrem – EU nemůže svým občanům zajistit dostatečnou ochranu sama, protože expozice rtuti je do značné míry způsobována emisemi, jež pocházejí z jiných částí světa. Unie proto aktivně podporovala mezinárodní jednání ohledně globální úmluvy o rtuti a podepsala Minamatskou úmluvu o rtuti. Dokud zmiňovanou úmluvu neratifikuje alespoň 50 stran, nevstoupí tato v platnost, a problém tudíž nebude na globální úrovni řešen. V současné právní úpravě EU bylo zjištěno šest oblastí, ve kterých předpisy neodpovídají Minamatské úmluvě. Jsou jimi 1) dovoz kovové rtuti; 2) vývoz výrobků s přidanou rtutí; 3) stávající použití rtuti v průmyslových procesech; 4) nová použití rtuti ve výrobcích a procesech; 5) neprůmyslová těžba zlata a těžba zlata v malém měřítku a 6) používání zubního amalgámu.

Čeho by měla tato iniciativa dosáhnout? Maximálně 8 řádků

Mezinárodní opatření k řešení problému se rtutí by doplnila stávající opatření EU a umožnila by výrazně snížit znečišťování touto látkou na unijní i celosvětové úrovni. Omezil by se také přeshraniční přenos rtuťového znečištění do EU. Ve výsledku by tak ve středně- až dlouhodobém výhledu klesla kontaminace potravního řetězce.

Jakou přidanou hodnotu mají opatření na úrovni EU? Maximálně 7 řádků

Znečištění rtutí má přeshraniční charakter, a žádá si proto zásah na celosvětové úrovni. Aby Minamatská úmluva vstoupila v platnost a měla globální podporu, musí ji EU a její členské státy ratifikovat. Některé aspekty ošetřené v této úmluvě (např. obchod s výrobky obsahujícími rtuť) navíc spadají do výlučné pravomoci EU, nebo by se dotýkaly *acquis*, a lze je tudíž řešit pouze na úrovni Unie. Všechny členské státy jsou zavázány k ratifikaci Minamatské úmluvy, ale budou tak moci učinit až poté, co bude tato úmluva provedena a ratifikována ze strany EU.

B. Řešení

Jaké legislativní a nelegislativní možnosti politiky byly zvažovány? Je některá z možností upřednostňována? Proč? Maximálně 14 řádků

Provedení mezinárodního práva lze dosáhnout jedinečně legislativní cestou. Vzhledem k tomu, že rtuť se zabývá mnoho předpisů EU a Minamatská úmluva je do značné míry formulována po vzoru práva EU, k její ratifikaci ze strany EU jsou zapotřebí jen drobné legislativní zásahy. Možnosti politiky jsou koncipovány tak, aby řešily zmiňovaných šest oblastí, kde existují mezery v právní úpravě. Zpravidla buď počítají s minimálními změnami, které jsou zapotřebí k ratifikaci úmluvy, nebo jdou nad rámec požadavků úmluvy a navrhuji striktnější přístup. Upřednostňovanou možností je kombinace omezení pro obchod se rtutí a s výrobky s přidanou rtutí, zákazu uvádění nových výrobků a průmyslových procesů využívajících rtuť na trh, omezení používání rtuti v určitých výrobních procesech a omezení podmínek pro používání zubního amalgámu. Jedná se především o opatření, jež odpovídají minimálním změnám, které jsou zapotřebí k ratifikaci, ale navrhovány jsou i poněkud přísnější opatření v souvislosti s novými použitími rtuti a se zubním amalgámem. Pokud jde o zubní amalgám, který u veřejnosti budí největší zájem, dospělo se k závěru, že ve světle stanovisek unijních vědeckých výborů pro zdravotní a environmentální rizika není jeho zákaz (upřednostňovaný veřejností) úměrný, a tato možnost byla tudíž zavržena.

Kdo podporuje kterou možnost? Maximálně 7 řádků

Ratifikace a provedení Minamatské úmluvy se těší široké podpoře. Dotazovaní z řad jednotlivců a organizací se většinou ve svých odpovědích názorově nijak výrazně nerozcházel a většina z nich (39–85 %) se vyjadřovala pro striktnější přístup k provedení úmluvy. Menší počet respondentů (2–12 %)

však upřednostňoval přístup méně striktní. Co se týče používání rtuti v průmyslových procesech, převážná většina jednotlivců a nevládních organizací podporovala úplný zákaz, ale třetina organizací soukromého sektoru se vyslovovala pro méně striktní přístup. V případě zubního amalgámu podporovala naprostá většina jednotlivců a nevládních organizací zákaz, zatímco necelá polovina organizací soukromého sektoru byla pro benevolentnější přístup.

C. Dopady upřednostňované možnosti

Jaké má upřednostňovaná možnost výhody (je-li nějaká, jinak výhody hlavních možností)? Maximálně 12 řádků

Hlavní výhody vyplynou ze vstupu úmluvy v platnost a z jejího uplatňování ve třetích zemích. Tímto způsobem se sníží globální emise rtuti a v dlouhodobějším výhledu pak kontaminace potravního řetězce na celém světě i v EU. Upřednostňované možnosti aktualizace *acquis* navíc povedou k velmi výraznému omezení úniků rtuti do kalů a vod. Očekává se také vznik nových pracovních míst ve společnostech, které se podílejí na výrobě, instalaci a údržbě separátorů amalgámu nebo které se specializují na nakládání s odpadem obsahujícím rtuť.

Jak vysoké náklady jsou s upřednostňovanou možností spojeny (je-li nějaká, jinak náklady na hlavní možnosti)? Maximálně 12 řádků

Upřednostňovaná možnost je spojena s celkovými náklady v přibližné výši 13–135 milionů EUR ročně. Největší ekonomické dopady se očekávají v odvětví výroby chemických látek, kde dnes proces na bázi rtuti používají dvě německé továrny vyrábějící alkoholáty uplatňované v různých katalytických procesech. Protože otázka dohledného přechodu těchto dvou průmyslových závodů na bezrtuťové procesy zůstává ve scénáři otevřená (takovýto přechod závisí na případných opatřeních ze strany Německa nebo na dobrovolných opatřeních ze strany daného odvětví), je rozpětí nákladů spojených s touto možností dosti velké (3–77 milionů EUR ročně). Další 10–58 milionů EUR ročně by si vyžádaly instalace a údržba separátorů amalgámu v zubních ordinacích.

Jaký bude dopad na podniky, včetně malých a středních podniků a mikropodniků? Maximálně 8 řádků

Dopad upřednostňovaných možností na malé a střední podniky a mikropodniky nebude nijak výrazný, s výjimkou zubních lékařů, kteří dosud nejsou vybaveni amalgamátoři a separátory amalgámu.

Třetí země, které se budou řídit úmluvou, budou uplatňovat podobné normy, jaké dnes platí v EU, což přispěje k navození celosvětově rovných podmínek pro činnosti, při nichž se rtuť používá a při nichž dochází k jejím emisím.

Očekává se výrazný dopad na národní rozpočty a vnitrostátní správní orgány? Maximálně 4 řádky

Ratifikace Minamatské úmluvy Evropskou unií by nepřinesla žádnou výraznou administrativní zátěž ani by neměla žádný výrazný dopad na národní rozpočty. Umožnila by ratifikaci členskými státy, které jsou k ní zavázány.

Očekávají se nějaké jiné výrazné dopady? Maximálně 6 řádků

Vstup úmluvy v platnost by měl přinést otevření trhů pro ekoprůmysl EU a měl by podpořit obchodování s unijními výrobky, které již požadavky Minamatské úmluvy na nízký či žádný obsah rtuti splňují.

D. Následné kroky

Kdy bude tato politika přezkoumána? Maximálně 4 řádky

Vzhledem k tomu, že jakékoliv hodnocení politiky v oblasti rtuti by se do značné míry zabývalo celosvětovým rozměrem, přezkoumá EU svoji politiku souběžně s hodnocením účinnosti úmluvy, které by mělo proběhnout v roce 2023.